

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.410.030.05.2021

Pan
Zbigniew Kałuża
Prezes Zarządu Komplementariusza
KAR-TEL Spółka z ograniczoną
odpowiedzialnością Spółka komandytowa
ul. Sienkiewicza 13
44-100 Gliwice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/018 - Efekty wybranych działań państwa podejmowanych w celu łagodzenia skutków epidemii w gospodarce

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	KAR-TEL Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa ¹ , ul. Sienkiewicza 13, 44-100 Gliwice
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zbigniew Kałuża, Prezes Zarządu Komplementariusza ² (akta kontroli str. 571-573)
Zakres przedmiotowy kontroli	Wnioskowanie, wykorzystanie i rozliczenie środków publicznych otrzymanych w celu łagodzenia skutków epidemii w gospodarce
Okres objęty kontrolą	2020 r. - 1 połowa 2021 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Marcin Wesoly, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LKA/259/2021 z 5 listopada 2021 r. (akta kontroli str.1-2)

¹ Dalej: „Spółka”.

² Dalej: „Prezes”. Komplementariuszem jest spółka z o.o. KAR-TEL z/s w Gliwicach.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 ze zm., dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Spółka spełniła kryteria formalne umożliwiające jej pozyskanie z Polskiego Funduszu Rozwoju S.A.⁵ subwencji finansowej w kwocie 3,5 mln zł udzielonej w ramach wsparcia dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w związku ze zwalczaniem skutków epidemii COVID-19 w Polsce, w ramach rządowej Tarczy Antykryzysowej. Spółka wnioskując o ww. pomoc ze środków publicznych podała dane zgodne ze stanem faktycznym i jej sytuacją ekonomiczno-finansową, w tym w zakresie wymaganego poziomu spadku przychodów, udokumentowanego przez Spółkę w rejestrach i deklaracjach sporządzanych dla celów podatku od towarów i usług.

Spółka zgodnie z warunkami umowy z PFR wydatkowała pozyskane środki finansowe w całości na wynagrodzenia pracownicze oraz składki na ubezpieczenie społeczne, a następnie terminowo rozliczyła się z tych wydatków.

Zapisy Regulaminu PFR umożliwiły Spółce uzyskanie całkowitego zwolnienia z obowiązku zwrotu subwencji finansowej, pomimo osiągnięcia przez nią przychodów z prowadzenia działalności gospodarczej w branżach najbardziej dotkniętych skutkami obostrzeń administracyjnych związanych z ekonomicznymi skutkami epidemii COVID-19 jedynie na poziomie 1,1% całości przychodów.

Spółka po rozliczeniu ww. subwencji finansowej kontynuowała prowadzenie działalności gospodarczej, utrzymując stan zatrudnienia oraz zwiększając zyskowność firmy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

Opis stanu faktycznego

Spółka w okresie objętym kontrolą uzyskała subwencję finansową w ramach wsparcia udzielanego przez Polski Fundusz Rozwoju S.A. dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w związku ze zwalczaniem skutków epidemii COVID-19 w Polsce w ramach rządowej Tarczy Antykryzysowej (dalej: Tarcza finansowa 1.0.).

(akta kontroli str. 6-7, 20)

Ponadto w dniu 8 stycznia 2021 r. Spółka, w oparciu o art. 15ja ustawy z dnia 2 marca 2020 r. *o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych*⁶, złożyła do Prezydenta Miasta Gliwice wnioski o zwolnienie z części opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste za 2020 r. nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa w kwocie 26,4 tys. zł. Wniosek, z uwagi na braki formalne⁷, został rozpatrzony⁸ negatywnie. Spółka, pismem z dnia 6 kwietnia 2021 r. poinformowała Prezydenta Miasta Gliwice, że nie zgadza się z negatywnym rozpoznanem jej wniosku. Do czasu zakończenia czynności kontrolnych NIK (23 grudnia 2021 r.) sprawa nie została ostatecznie rozstrzygnięta.

(akta kontroli str. 117-133, 278-281)

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: PFR.

⁶ Dz. U. z 2021 r., poz. 2095 ze zm.

⁷ Wniosek złożono na formularzu informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc „de minimis” zamiast na formularzu *informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc publiczną związaną z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 oraz jej skutków*.

⁸ Pismem Prezydenta Miasta Gliwice nr GN.6843.2.38.2021 z 19 marca 2021 r.

Spółka w dniu 21 kwietnia 2020 r. zawarła umowę z Województwem Śląskim – Śląskim Centrum Przedsiębiorczości w Chorzowie, pełniącym rolę Instytucji Pośredniczącej w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Śląskiego na realizację projektu pn. *Innowacyjny system identyfikacji i reidentyfikacji osób na podstawie obrazu twarzy zarejestrowanego w krótkiej sekwencji wideo w celu podniesienia bezpieczeństwa imprez masowych* w łącznej kwocie nieprzekraczającej 2 775,0 tys. zł. Umowa została zawarta w wyniku rozstrzygnięcia przez Zarząd Województwa Śląskiego⁹, konkursu nr RPSL.01.02.00-IP.01-24-012/18¹⁰. Ponieważ powyższe dofinansowanie nie miało charakteru instrumentu pomocowego ukierunkowanego na ograniczenie skutków epidemii COVID-19, w toku niniejszej kontroli nie zostało ono objęte szczegółowym badaniem.

(akta kontroli str. 139-170, 201-217)

Spółka w okresie objętym kontrolą korzystała również z ustanowionej uchwałą Rady Miasta Gliwice¹¹ zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach pomocy operacyjnej na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną – odnośnie jednej z nieruchomości Spółki położonej przy ul. Jasnej 31 w Gliwicach. Z uwagi na niezwiązany z epidemią COVID-19 charakter tej pomocy, odstąpiono od jej szczegółowego badania.

(akta kontroli str. 171-199, 477-520)

Spółka w dniu 12 maja 2020 r. złożyła wniosek i w tym samym dniu zawarła z PFR umowę subwencji finansowej¹² w ramach Tarczy finansowej 1.0, deklarując m.in., że na dzień 31 grudnia 2019 r.:

- spełniała kryteria zawarte w definicji małego lub średniego przedsiębiorcy (ujętej w rozdziale I *Definicje* regulaminu PFR *ubiegania się o udział w programie rządowym „Tarcza finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju Dla Małych i Średnich Firm”* obowiązującego w dniu złożenia przez Spółkę wniosku o subwencję finansową), tj. zatrudnienie w Spółce nie przekraczało 249 pracowników, a jej roczny obrót nie przekraczał 50 mln euro (lub suma bilansowa nie przekraczała 43 mln euro);
- kwiecień 2020 r. był miesiącem, w którym doszło do spadku obrotów gospodarczych (przychodów ze sprzedaży);
- skala spadku obrotów gospodarczych w ww. miesiącu w porównaniu do analogicznego miesiąca ubiegłego roku w związku z zakłóceniami w funkcjonowaniu gospodarki na skutek COVID-19 mieściła się w przedziale pomiędzy 25 a 50%;
- w kwietniu 2019 r. wysokość obrotów gospodarczych wyniosła 28 869 161 zł;
- wielkość obrotów gospodarczych w 2019 r. wyniosła 337 910 757 zł;
- Spółka prowadziła działalność gospodarczą, a na dzień złożenia wniosku przeważającym rodzajem faktycznie prowadzonej przez nią działalności,

⁹ Uchwała Nr 1415/51/VI/2019 z dnia 26 czerwca 2019 r.

¹⁰ Konkurs w ramach Osi Priorytetowej I. Nowoczesna gospodarka, Działanie 1.2 Badania, rozwój i innowacje w przedsiębiorstwach, RPO WSL 2014-2020. Wniosek o dofinansowanie został złożony przez Spółkę w dniu 15 stycznia 2019 r.

¹¹ Tekst jednolity – uchwała nr XXXVIII/818/2018 z dnia 14 czerwca 2018 r. w sprawie obwieszczenia w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały Rady Miasta Gliwice z dnia 14 maja 2015 r. w sprawie określenia zwolnień z podatku od nieruchomości stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną.

¹² Nr 116022020001118SP, zwana dalej „umową”.

w ramach której wnioskuję o subwencję finansową jest działalność sklasyfikowana w klasie PKD 46.90.Z (Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana);

- Spółka na koniec 2019 r. lub na dzień złożenia wniosku o subwencję nie zalegała z płatnościami podatków oraz składek na ubezpieczenie społeczne.

(akta kontroli str. 10-19)

Spółka spełniała kryteria zawarte w ww. definicji małego lub średniego przedsiębiorcy, gdyż łączna liczba pracowników Spółki oraz podmiotów powiązanych (tj. Spółki z o.o. KAR-TEL z siedzibą w Gliwicach¹³, spółki z o.o. PrimoPartner z siedzibą w Gliwicach¹⁴, spółki z o.o. KCN-Development z siedzibą w Gliwicach¹⁵ i Firmy Handlowej Kar-Tel Zbigniew Kaluża z siedzibą w Gliwicach¹⁶) na koniec 2019 r. wynosiła 113¹⁷ osób¹⁸ - przy regulaminowym limicie 249 pracowników, a suma bilansowa na 31 grudnia 2019 r. tych podmiotów wynosiła 99 409,3 tys. zł¹⁹ (tj. 23 342,1 tys. euro²⁰ przy regulaminowym limicie 43 mln euro).

(akta kontroli str. 235, 248, 277, 311, 473, 521-538, 579-580, 600-607)

W złożonej organom podatkowym deklaracji VAT-7 za kwiecień 2019 r. Spółka wykazała podstawę opodatkowania przy dostawie towarów oraz świadczeniu usług²¹ na poziomie 28 869 161 zł, tj. zgodnym z danymi podanymi w umowie subwencji finansowej. Dane o przychodach ujęte w ww. deklaracji VAT-7 były zgodne z danymi wykazanymi w rejestrach VAT.

(akta kontroli str. 59-63, 384)

W złożonej organom podatkowym deklaracji VAT-7 za kwiecień 2020 r. Spółka wykazała podstawę opodatkowania przy dostawie towarów oraz świadczeniu usług²² na poziomie 21 596 494 zł²³. Dane o przychodach ujęte w ww. deklaracji VAT-7 były zgodne z danymi wykazanymi w rejestrach VAT prowadzonych za ten okres rozliczeniowy. We wniosku o subwencję finansową z 12 maja 2020 r. Spółka wykazała przychód za kwiecień 2020 r. w wysokości 21 545 738 zł, tj. w kwocie niższej od kwoty przychodu według deklaracji VAT-7 o 50 756 zł. Powyższe wynikało z wyłączenia wykazanej w rejestrze VAT wartości sprzedaży środków trwałych zaliczanych do pozostałych przychodów operacyjnych. Tym samym wysokość przychodu Spółki ze sprzedaży towarów i usług za kwiecień 2020 r. świadczyła o spadku obrotów gospodarczych o 25,4% w porównaniu do kwietnia 2019 r., tj. na poziomie mieszczącym się w przedziale procentowego spadku obrotów wykazanego w umowie subwencji finansowej (bez wyłączenia wartości sprzedaży środków trwałych poziom spadku obrotów wyniósłby 25,2% i również mieściłby się w tym przedziale).

(akta kontroli str. 79-83, 218-224, 409, 412, 456, 567)

¹³ NIP 631-264-71-11.

¹⁴ NIP 631-262-75-39.

¹⁵ NIP 631-252-88-89.

¹⁶ NIP 631-010-95-91.

¹⁷ W tym w Spółce 105 osób.

¹⁸ Przyjmując za pracownika osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę, z wyłączeniem pracowników na urloпах macierzystych, ojcowskich, rodzicielskich, wychowawczych lub zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego (tj. według zasad ustalania statusu MŚP w brzmieniu odpowiadającemu regulaminowi PFR).

¹⁹ W tym w Spółce 89 411,3 tys. zł (tj. 20 994,5 tys. euro).

²⁰ Według kursu 4,2588 podanego w tabeli NBP nr 250/A/NBP/2019 z 30 grudnia 2019 r.

²¹ Dane z poz. 10, 15, 17 i 19 deklaracji VAT-7.

²² Dane z poz. 10, 11, 17 i 19 deklaracji VAT-7.

²³ W rejestrach VAT wykazano przychód ze sprzedaży w kwocie 22 490 093,62 zł oraz jego korektę o kwotę 1 475 744,01 zł oraz wewnątrzspółnotowe świadczenie usług w kwocie 582 143,50 zł (po korekcie). Według deklaracji VAT-7 za marzec i maj 2020 r. przychody Spółki w tych miesiącach kształtowały się na poziomie odpowiednio 28 658 375 zł i 28 197 161 zł.

Zgodnie z informacją odpowiadającą odpisowi aktualnemu na dzień 7 października 2019 r. z rejestru przedsiębiorców (centralna informacja Krajowego Rejestru Sądowego), działalność Spółki nie była zawieszona, a przedmiotem przeważającej działalności Spółki była sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana (PKD 46.90.Z.). Historia kolejnych zmian w Krajowym Rejestrze Sądowym potwierdza, że dane te były aktualne również na koniec 2019 r., tj. były zgodne z danymi ujętymi w umowie subwencji finansowej.

(akta kontroli str. 110-116, 225-232)

Spółka na koniec 2019 r. nie posiadała zaległości podatkowych²⁴, jak również nie zalegała w opłacaniu składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz na Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych²⁵.

(akta kontroli str. 458-461, 597-598)

Decyzją PFR z dnia 12 maja 2020 r. Spółka została poinformowana o pozytywnej weryfikacji warunków otrzymania subwencji finansowej, następnie w dniu 16 maja 2020 r. na rachunek bankowy Spółki została przekazana kwota subwencji w wysokości 3 500 tys. zł. Zgodnie z § 5 pkt 1 i 2 Regulaminu kwota subwencji została ustalona jako procent przychodów ze sprzedaży Spółki w 2019 r., którego wielkość była uzależniona od spadku przychodów ze sprzedaży Spółki w dowolnym miesiącu po 1 lutego 2020 r. w porównaniu do poprzedniego miesiąca lub analogicznego miesiąca ubiegłego roku w związku z zakłóceniami gospodarki na skutek COVID-19 (przy spadku obrotów pomiędzy 25 a 50% kwota subwencji wynosiła 4% przychodów ze sprzedaży w 2019 r., nie więcej niż 3 500 tys. zł).

(akta kontroli str. 11, 20-21, 134, 236-237, 241)

Zgodnie z § 7 Regulaminu, środki uzyskane w ramach subwencji zostały w całości wydatkowane na wynagrodzenia pracownicze oraz składki na ubezpieczenie społeczne. Wydatkowanie środków nastąpiło w okresie od 10 czerwca 2020 r. do 15 marca 2021 r., a wsparciem objęto 106 pracowników Spółki.

(akta kontroli str. 135, 271-273, 608)

W dniu 18 maja 2021 r., tj. w terminie określonym w § 5¹ ust. 2 pkt a Regulaminu, Spółka złożyła do PFR oświadczenie o rozliczeniu subwencji finansowej z jednoczesnym wnioskiem o zwolnienie z obowiązku zwrotu subwencji w kwocie nie większej niż 3 500 tys. zł. Spółka oświadczyła m.in., że prowadziła działalność gospodarczą nieprzerwanie w okresie od dnia przyznania subwencji do dnia złożenia oświadczenia oraz że na dzień złożenia wniosku prowadziła działalność gospodarczą w ramach kodu PKD 93.11.Z (Działalność obiektów sportowych). Ponadto Spółka oświadczyła, że na dzień 31 grudnia 2019 r. prowadziła działalność gospodarczą, która mieści się w liście kodów PKD kwalifikujących do zwolnienia z obowiązku zwrotu subwencji w całości, które zostały wskazane w Regulaminie oraz że spadek przychodów ze sprzedaży dla okresu trwającego od 1 października 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. (wynoszących 59 340 959 zł) w porównaniu do okresu trwającego od 1 października 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. (wynoszących 92 242 097 zł) wyniósł 36%.

Decyzją z dnia 14 czerwca 2021 r. PFR w całości zwolnił Spółkę z obowiązku zwrotu subwencji wynoszącej 3 500 tys. zł, wskazując iż na podaną wartość zwolnienia (100%) składają się: prowadzenie działalności gospodarczej w całym

²⁴ Zgodnie z zaświadczeniem wydanym w dniu 13 stycznia 2020 r. przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Gliwicach.

²⁵ Zgodnie z informacją z ZUS z dnia 30 grudnia 2020 r.

okresie 12 miesięcy od dnia przyznania subwencji (25%) oraz 75% związane z wyjątkowo trudną sytuacją wybranych branż najbardziej dotkniętych skutkami obostrzeń administracyjnych związanych z ekonomicznymi skutkami pandemii COVID-19.

(akta kontroli str. 22-24, 136)

W złożonym organom podatkowym deklaracjach VAT-7 za okres październik – grudzień 2019 r. Spółka wykazała podstawę opodatkowania przy dostawie towarów oraz świadczeniu usług na poziomie 92 242 097 zł²⁶, tj. zgodnym z danymi podanymi w ww. oświadczeniu o rozliczeniu subwencji finansowej.

(akta kontroli str. 64-78)

W złożonym organom podatkowym plikach JPK_VAT za okres październik – grudzień 2020 r. Spółka wykazała podstawę opodatkowania przy dostawie towarów oraz świadczeniu usług na poziomie 59 340 959 zł²⁷, tj. zgodnym z danymi podanymi w ww. oświadczeniu o rozliczeniu subwencji finansowej. Tym samym w ww. okresach wystąpił spadek przychodów ze sprzedaży o 36%, co spełniało wymogi § 5 ust. 4 pkt c Regulaminu²⁸.

(akta kontroli str. 64-78, 240, 561-565)

Rejestr przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzony dla Spółki²⁹ według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. w przedmiocie działalności obejmował m.in. działalność sklasyfikowaną według kodów 99.11.Z (Działalność obiektów sportowych), 93.19.Z (Pozostała działalność związana ze sportem) oraz 55.20.Z (Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania). Działalność w ww. zakresie była określona jako pozostała działalność przedsiębiorcy. Powyższe spełniało wymogi § 5 ust. 4 pkt b Regulaminu w zakresie działalności ujawnionej w rejestrach publicznych.

(akta kontroli str. 110-116, 238, 274-275)

Zgodnie z kolejnym wymogiem określonym w § 5 ust. 4 pkt b Regulaminu *zakres działalności faktycznie wykonywanej* przez Spółkę winien obejmować co najmniej jeden ze wskazanych w tym przepisie rodzajów działalności.

W Regulaminie nie zamieszczono żadnych dodatkowych informacji co do definicji pojęcia „zakres działalności faktycznie wykonywanej”, ani co do sposobu jego ustalania. Sprecyzowanie tego pojęcia nastąpiło dopiero w dodatkowych wyjaśnieniach publikowanych przez PFR na stronie internetowej, w których jednocześnie zastrzeżono, że *materiał ten ma charakter ogólny i nie stanowi porady prawnej, zaś ostateczna ocena sytuacji przedsiębiorcy będzie dokonywana w oparciu o całokształt okoliczności jego konkretnie dotyczących, z uwzględnieniem postanowień Regulaminu oraz regulacji wewnętrznych PFR*. W wyjaśnieniach tych wskazano³⁰, że (...) *o całościowe umorzenie subwencji może wnioskować przedsiębiorca, o ile faktycznie prowadzi działalność w ramach wskazanego w Programie kodu PKD. Aby uznać, że przedsiębiorca faktycznie wykonuje działalność gospodarczą w wymienionych w regulaminie kodach PKD musi on prowadzić tę działalność (w wymienionych w regulaminie kodach PKD) w sposób ciągły oraz osiągać z tej działalności istotną część swoich przychodów.*

²⁶ W tym październik 2019 r. – 32 052 722 zł, listopad 2019 r. – 29 584 298 zł i grudzień 2019 r. – 30 605 077 zł.

²⁷ W tym październik 2020 r. – 19 509 372 zł, listopad 2020 r. – 18 132 325 zł i grudzień 2020 r. – 21 699 262 zł.

²⁸ W brzmieniu obowiązującym w dniu złożenia przez Spółkę oświadczenia o rozliczeniu subwencji, tj. po zmianach Regulaminu przyjętych przez PFR w dniu 13 kwietnia 2021 r.

²⁹ Nr KRS 0000445008.

³⁰ Pkt 6.8 (również pkt .6.5) opracowania PFR pn. „Najczęściej zadawane pytania” (wersja 3.2. 23.08.2021).

Jednocześnie nie zdefiniowano pojęcia „istotnej części przychodów z danej działalności”. W § 11 ust. 4 umowy subwencji finansowej zawartej przez Spółkę zamieszczono zapis, że *Prawa i obowiązki PFR oraz Przedsiębiorcy związane z wypłaconą subwencją finansową określone są także w Regulaminie (...)*. W Umowie nie wskazano, jako obowiązujących beneficjenta źródeł regulacji, wyjaśnień PFR publikowanych na jego stronach internetowych na najczęściej zadawane pytania w związku z tarczą 1.0. W wyjaśnieniach PFR publikowanych w związku z kolejnym programem rządowym *Tarcza finansowa 2.0 Polskiego Funduszu Rozwoju dla mikro, małych i średnich firm* dodatkowo doprecyzowano³¹, że *Przedsiębiorca powinien osiągać z tytułu działalności gospodarczej prowadzonej we wskazanych w Regulaminie kodach PKD istotną część swoich przychodów, np. co najmniej 30% całych przychodów przedsiębiorcy. Analiza tego, czy przedsiębiorca osiągał w ramach określonych kodów PKD istotną część swoich przychodów powinna dotyczyć przychodów z roku 2019. Wymóg ten odnosi się do łącznych przychodów z działalności gospodarczej wykonywanej przez przedsiębiorcę w ramach kodów PKD wskazanych w Regulaminie.*

(akta kontroli str. 16, 238, 249-250, 264, 268)

Spółka w 2019 r. z działalności prowadzonej w ramach kodów wskazanych w § 5 ust. 4 pkt b Regulaminu osiągnęła łączny przychód³² w wysokości 3 862,9 tys. zł, co stanowiło 1,1% wszystkich przychodów³³.

(akta kontroli str. 464)

Prezes wyjaśniając przyczyny wystąpienia przez Spółkę o całkowite umorzenie uzyskanej subwencji finansowej, przy uzyskaniu przychodów z działalności prowadzonej w ramach kodów wskazanych w § 5 ust. 4 pkt b Regulaminu PFR na poziomie jedynie 1,1% wszystkich przychodów, podał m.in., że *Spółka wystąpiła o całkowite umorzenie uzyskanej subwencji finansowej, gdyż spełniała wszystkie kryteria przewidziane dla takiego zwolnienia w Regulaminie (...). Kryteria ubiegania się o całkowite umorzenie zostały w Regulaminie enumeratywnie wskazane w § 5 ust. 4 (...). (...) dla Spółki wiążąca jest wyłącznie treść Regulaminu, który w żaden sposób nie wskazuje, aby wymogiem ubiegania się o całkowite umorzenie uzyskanej subwencji było „osiąganie z tej działalności istotnej części swoich przychodów”. Wyjaśnienia wskazane w pkt. 6.8. wydanego przez PFR dokumentu „Najczęściej zadawane pytania Wersja: 3.2 23.08.2021” nie są dla Spółki wiążące, gdyż nie stanowią części Regulaminu, a jedynie jego interpretację. Nota bene interpretacja podana PFR w tym dokumencie jest wykładnią contra legem, gdyż pojęcia językowego „działalności faktycznie wykonywanej” (a tylko takie zostało użyte w Regulaminie) nie sposób ograniczyć do „osiągania istotnej części przychodów”. Językowo są to pojęcia w zasadzie rozłączne i jedynie incydentalnie mogą posiadać wspólny zakres znaczeniowy. Zatem ich utożsamienie bez wyraźnego wskazania takiego zabiegu w Regulaminie (czyli bez zdefiniowania specyficznego rozumienia „działalności faktycznie wykonywanej”), byłoby nieuprawnioną (bo w żaden sposób niesformalizowaną) próbą zmiany treści Regulaminu. Zatem z Regulaminu nie sposób wywieść, że dla wniosku o całkowite umorzenie uzyskanej subwencji finansowej, konieczne było, aby Spółka osiągała z danego PKD „istotną część przychodów”. Taki warunek po prostu nie istnieje. Niezależnie od powyższego, nawet stosując się do wyjaśnień PFR należy stwierdzić, że Spółka w dalszym ciągu jest uprawniona do uzyskania całkowitego umorzenia subwencji. Użyty w wyjaśnieniach PFR zwrot „istotna część przychodów”*

³¹ Pkt 3.45 opracowania PFR pn. „Najczęściej zadawane pytania” (wersja 4.1. 02.03.2021).

³² Według Rachunku zysków i strat.

³³ W wysokości 339 026,8 tys. zł.

nie określa bowiem żadnego konkretnego progu przychodów. Natomiast z punktu widzenia Spółki osiągnięty przychód był „istotny”. Zwrócić trzeba uwagę, że „istotność” nie ogranicza się wyłącznie do ujęcia proporcjonalnego w całości przychodów, ale ma też znaczenie w ujęciu nominalnym. Kwota przychodów ponad 3,8 mln zł nie jest kwotą bagatelną nawet dla przedsiębiorstw większych od Spółki i nie można jej uznać za nieistotną, czyli całkowicie pomijalną. Należy też zwrócić uwagę, że zastosowanie przez PFR podejścia wyłącznie przychodowego jest błędne ze swej istoty. Dla przedsiębiorcy najistotniejszy jest bowiem dochód a nie przychód. Nawet jeśli z danej działalności przedsiębiorca osiąga proporcjonalnie niewielki przychód, nie oznacza to, że przychód ten nie jest dla niego istotny, bo może stanowić znaczącą część jego dochodu. Zatem także taki proporcjonalnie niewielki przychód może być dla przedsiębiorcy bardzo istotny. Podsumowując Spółka wystąpiła o całkowite umorzenie subwencji, gdyż spełniała nie tylko wszystkie wymogi Regulaminu, ale także wytyczne PFR w tym zakresie (mimo, że zawężają one zakres podmiotów uprawnionych do umorzenia subwencji w stosunku do treści Regulaminu, w sposób zupełnie nieuprawniony), gdyż osiągnięty przez Spółkę przychód z danego PKD stanowi istotną część przychodów Spółki.

(akta kontroli str. 474-476)

Spółka w okresie od przyznania subwencji finansowej do jej rozliczenia nie zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej, nie ujawniono również ani w rejestrze prowadzonym przez Główny Urząd Statystyczny (REGON), ani w KRS żadnych wpisów w zakresie likwidacji lub zawieszenia działalności gospodarczej bądź o postępowaniu upadłościowym lub układowym, co było zgodne w wymogami § 5 ust. 4 pkt a Regulaminu.

(akta kontroli str. 8, 109, 115-116, 137)

Spółka na dzień 31 grudnia 2019 r. nie posiadała statusu przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji w rozumieniu art. 2 pkt 18 rozporządzenia Komisji Europejskiej nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu³⁴, co było zgodne w wymogami § 5 ust. 4 pkt d Regulaminu.

(akta kontroli str. 110-116, 277, 305-324, 470)

Spółka nie była obciążona żadnymi obowiązkami o charakterze informacyjnym lub dokumentacyjnym wobec PRF w związku z uzyskaną przez Spółkę subwencją finansową. Wobec Spółki nie były podejmowane przez instytucje publiczne żadne działania związane z ww. pomocą.

(akta kontroli str. 8, 10-19)

W trakcie niniejszej kontroli Spółka kontynuowała prowadzenie działalności gospodarczej³⁵, a w Krajowym Rejestrze Sądowym³⁶ nie odnotowano żadnych wpisów w zakresie likwidacji lub zawieszenia tej działalności bądź o postępowaniu upadłościowym lub układowym. Spółka nie zalegała również z opłacaniem podatków³⁷, ani składek na ubezpieczenie społeczne³⁸. Spółka zakończyła rok 2020 z zyskiem na poziomie zbliżonym do wysokości tego zysku na koniec 2019 r., a w okresie od stycznia do października 2021 r. Spółka uzyskała zysk w wysokości 6 125,9 tys. zł, tj. 160,8% wyższy od zysku uzyskanego w całym 2020 r.³⁹

³⁴ Dz. Urz. UE L 187 z 26 czerwca 2014 ze zm.

³⁵ Według zaświadczenia Głównego Urzędu Statystycznego z 10 listopada 2021 r.

³⁶ Według stanu na dzień 10 listopada 2021 r.

³⁷ Według zaświadczenia właściwego Urzędu Skarbowego z 7 października 2021 r.

³⁸ Według zaświadczenia ZUS z 15 listopada 2021 r.

³⁹ W wysokości 2 348,8 tys. zł.

Stan zatrudnienia w Spółce kształtował się w 2021 r. (do października) na zbliżonym poziomie do stanu zatrudnienia w 2020 r.

(akta kontroli str. 9, 99-109, 200, 137, 462-467)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, nie stwierdzono nieprawidłowości w badanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Katowice, dnia 18 stycznia 2022 r.

Kontroler

Marcin Wesoły

Gł. specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Katowicach